

[Vilhelm Rasmussen.]

særlig Grad er beregnet for Lærere fra Mellemskolen og Realskolen, medens der derimod er meget faa Kursus, der direkte tager Sigte paa at imødekomme Ønsker fra Folkeskolens Lærere og særlig Landsby-skolelærerne. Derfor forekommer det mig, at det er et berettiget Ønske, Lærernes Organisation her har fremført, og som de har bedt mig om at forebringe, og jeg skulde mene, at man kan imødekomme dette særlige Ønske paa rimelig Vis med en rund Sum paa 20 000 Kr. Altsaa kan Lærerstandens Ønsker om Udvidelse af Virksomheden paa Statens Lærerhøjskole i det hele taget imødekommes ved en forøget Bevilling med et rundt Tal paa 60 000 Kr. Jeg kan ikke se, at det kan være et afskrækkende Beløb for Staten. Og det kan jo ikke nytte meget, at den højtærede Minister her erklærer, hvad jeg sætter megen Pris paa, at Ministeren ligesom jeg ikke tillægger Seminarieeksamen stor Vægt ved Afgørelsen af, hvorvidt en Lærer skal faa Adgang til Statens Lærerhøjskole eller ikke. Det nytter ikke, at den højtærede Minister har dette rigtige og liberale Syn paa Tingene, naar der er saa faa Midler, at man af den Grund maa nægte alle de Lærere, der har de smaa Eksaminer, Adgang til Statens Lærerhøjskole. Det er jo ikke Teorien, der er det afgørende, men derimod den Praksis, der bygges paa den Teori, man hylder.

Men foruden disse Betragtninger til Gunst for at imødekomme den danske Lærerstand har jeg en anden Grund dertil, og det er den, at der af Hensyn til den overmaade store Mængde unge Seminarister, som er blevet uddannet, og som ikke er i Stand til at skaffe sig en Stilling, er en særlig Anledning til at udvide Statens Lærerhøjskoles Virksomhed; thi hver Gang mangiver en Lærer i Embede Adgang til Statens Lærerhøjskole, aabner man Mulighed for en ung Seminarist til at komme ind og virke i hans Stilling som Vikar. Det er dog et Hensyn, som forekommer mig at maatte veje ganske overordentligt i Vægtskaalen i denne Sag, dette, at man paa een Gang imødekommer rimelige Ønsker fra Lærerstandens Side og samtidig gør det muligt for de unge Mennesker at faa Vikariater, saa de ikke skal gaa ledige, men faar noget at eksistere ved. Derfor kan jeg ikke stærkt nok bede den højtærede Minister om, trods alle Nedskæringsteorier, at stille sig velvilligt overfor disse Ønsker. Naar man trods Nedskæringen kan forhøje Udgifterne til Militærvæsenet, som vi ser det paa Finansloven, med et

meget betydeligt Beløb, forstaar jeg ikke, at man ikke skulde kunne imødekomme den danske Lærerstand med en saa beskedent Forhøjelse som den, der her er Tale om. Og jeg vil gerne understrege, at her drejer det sig ikke alene om at imødekomme Lærernes Ønske om at blive yderligere dygtiggjort, men det drejer sig ogsaa om at tilføre den danske Folkeskole i dens forskellige Afskyninger en forøget Dygtighed, og det vil hele Folket være vel tjent med.

Men der er en Grund til, hvorfor jeg ganske særlig mener, at den højtærede Minister vanskelig kan modsætte sig disse Anmodninger, og det er det, at den højtærede Minister trods Ministeriets Nedskæringsprogram i forrige Rigsdagssamling forelagde og fik vedtaget en Lov om Tilskud til de private Seminarier, en Lov, der har ført til, at Statens Bidrag til private Seminarier er steget med et meget betydeligt Beløb. Den højtærede Minister sagde ganske vist i sin Forelæggelsestale: — det staar Sp. 3893 —:

„Princippet for Forslagets Udarbejdelse har for det første været, at Størrelsen af Statens Tilskud skulde være som hidtil.“
Hvad det skulde være for det andet, oplyser Rigsdagstidende ikke, men det er jo ogsaa det, der for det første skulde ske, som er det afgørende. Der skulde altsaa ikke komme nogen Forøgelse af Tilskuddet. Men saaledes er det jo slet ikke gaet. Hvis man medtager Honoraret til Statens tilsynsførende ved fysiske Samlinger og Tilskuddet til Øvelsesskolerne, saa bliver hele Statens Tilskud til de private Seminarier nu 600 990 Kr., men paa Statsregnskabet for 1927—28 er Beløbet 565 886 Kr. Her er altsaa en Stigning paa ca. 35 000 Kr., og selv om jeg for mit Vedkommende nok forstaar, at den højtærede Minister har en Forkærlighed for de private Seminarier, saa synes jeg ikke, det ser godt ud, at man saaledes har benyttet sin politiske Magt til at forøge Statstilskuddet til de private Seminarier, medens man omvendt nedskærer Statens Lærerhøjskole og muligvis — men det vil jeg jo afvente — modsætter sig en beskedent Forhøjelse med et noget lignende Beløb til Uddannelse af Lærere paa Statens Lærerhøjskole.

Men da jeg nu er ved Omtalen af de private Seminarier, vil jeg gerne sige, at jeg, efter at vi havde behandlet dette Lovforslag, har modtaget et Par Breve i Anledning af mine Udtalelser her under Sagens Behandling, som gør, at jeg gerne vil fremsætte et Par Bemærkninger om de Regnskaber, som blev Udvalget tilstillet som vejledende i dets Arbejde.